

Samrådsredogörelse

Utfärdat: 2025-02-28

Diarienummer: SBF-2023-00338

Sophia Älfvåg

Aktbeteckning:

Telefon: 031-368 17 29

E-post: sophia.alfvag@stadsbyggnad.goteborg.se

Planprogram för Linnéplatsen inom stadsdelen Annedal och Kommendantsängen m fl

Samrådsredogörelse

Handläggning

Stadsbyggnadsnämnden beslöt den 27 augusti 2024 att genomföra samråd för planprogramförslaget. Förslaget har sänts för yttrande under tiden 11 september – 8 oktober 2024.

Planförslaget har skickats ut enligt bifogad lista över samrådsrets.

Förslaget har under samma tid varit tillgängligt på Stadsbiblioteket, Götaplatsen 3. Ett offentligt möte i form av ett Öppet hus hölls den 19 september på Stadsbiblioteket, Götaplatsen 3.

Förslaget finns även tillgängligt på Göteborgs Stads hemsida:

www.goteborg.se/planochbyggprojekt.

Sammanfattning

Inkomna yttranden berör i huvudsak hur intentioner från programmet kan tas vidare i nästa steg, om det finns outredda faktorer som kan omöjliggöra programförslaget, exempelvis skyfallshantering samt hur Lindholmsförbindelsens påverkan på platsen mer konkret ser ut. Ett flertal yttranden påpekar positiva ställningstaganden och prioriteringar gällande kulturvården och grönstruktur, välgrundade i platsen. Konsekvenserna och påverkan på riksintresse friluftsliv anses inte ha beskrivits i tillräcklig omfattning. Konsekvenser av Lindholmsförbindelsen utifrån flertal aspekter önskas generellt tydligare beskrivet. Trågets barriärverkan har lyfts som problematisk.

Förvaltningen bedömer att i detaljplanearbete för Lindholmsförbindelsen vid Linnéplatsen, som har påbörjats och nu pågår parallellt med programmet, behöver programmets intentioner och målbild i form av programförslag brytas ner och utvecklas på en konceptnivå och vidare studeras detaljerat. Utvecklas betyder inte att viktiga ställningstaganden för det vidare arbetet som beskrivs i planprogrammet kan frångås. Utifrån inkomna synpunkter är det av stor vikt att programmets intentioner och målbild följs i det vidare detaljplanearbetet samt i övriga stadsutvecklingsprojekt. I det fördjupade utformningsarbetet studeras vidare hur klimat- och kulturmiljöfrågorna ska kunna mötas i en teknisk lösning som kan utformas med hänsyn till kulturmiljövården och friluftslivet på platsen.

Framför allt har kapitlet konsekvenser och genomförande förtydligats utifrån inkomna synpunkter. Förvaltningen har bedömt att konkretisering av planprogram sker i nästa steg.

Framförda synpunkter har i övrigt till stor del kunnat beaktas genom mindre ändringar i planprogramhandlingarna.

Kopior av samtliga yttranden har överlämnats till Exploateringsförvaltningen för kännedom och eventuellt beaktande vid pågående och kommande detaljplanering.

Detaljplaner för Lindholmsförbindelsen har startats, varvid det i kommentarerna oftast står pågående detaljplanering.

Inkomna synpunkter och Stadsbyggnadsförvaltningens kommentarer

Inkomna synpunkter har sammanfattats nedan. Vid publicering på Stadens webbplats anges inte personuppgifter så som namn, fastighetsbeteckning eller adress. Synpunkterna finns i sin helhet på Stadsbyggnadsförvaltningen.

Kommunala nämnder och bolag m.fl.

1. Exploateringsnämnden

Exploateringsförvaltningen ställer sig bakom intentionerna i planprogrammet. I det fortsatta arbetet behöver planprogrammets inriktning konkretiseras för att kunna bedöma genomförbarheten och utgöra stöd i pågående och kommande detaljplanearbeten. De ekonomiska konsekvenserna för genomförandet av program för Linnéplatsen behöver fortsatt fördjupas inom staden och beskrivas närmare i arbetet med pågående och framtida detaljplaner.

Lindholmsförbindelsen föranleder en förändrad och utökad funktion med fler resenärer än idag och då behöver kvaliteterna i stadsmiljön öka.

Stadens investeringskostnader utöver projekt Lindholmsförbindelsen på Linnéplatsen, för uppgradering av Slotsskogens entré, anslutning till befintliga gator och nödvändiga större skyfallsanläggningar behöver utredas vidare enligt programmet. Dessa kostnader utgör en risk som programmet hänskjuter till detaljplanearbetet. Det framgår inte av programmet vilka parter i staden som ska bekosta åtgärder på allmän plats. Investeringar av skyfallsanläggningar belastar skattekollektivet.

Programmet ska syfta till att föreslå en helhetslösning för ett attraktivt och tillgängligt park- och stadsrum utifrån anslutning av Lindholmsförbindelsen till Linnéplatsen och huvudentré för Slotsskogen. För att avgöra om detta kan uppnås i och med programförslaget saknar förvaltningen en mer färdig lösning för skyfallshantering. Skyfallsfrågan är också relevant för att bedöma hur Slotsskogens stora sociala, kulturella och ekologiska värden kan bevaras. För att säkerställa att nödvändiga klimatanpassningsåtgärder inte påverkar viktiga värden i Slotsskogen eller skapar ytterligare barriärer mot Linnéplatsen behöver skyfallsfrågan för hela området utredas vidare.

Det finns en inneboende målkonflikt i programmets ambition att grönstrukturen ska överordnas trafikstrukturen. Hur det ska gestaltas och genomföras framgår inte. Intention i översiktsplanen om koppling till Seminarieparken tycks svår att realisera. Likaså är det utmanande att skapa en tydlig gräns mellan Slotsskogen och det kringliggande stadsrummet.

Det finns en diskrepans mellan ett återställande utifrån projektet Lindholmsförbindelsen och de ambitioner kring Linnéplatsens utformning som programmet framhåller.

I programförslaget anges att parken ska vara överordnad vid utformning av Linnéplatsen. Vad en sådan prioritering kan innebära i praktiken behöver tydliggöras för att kunna implementeras i kommande detaljplanearbeten. Sannolikt kommer flera intressekonflikter mellan grönstruktur och trafikanspråk uppstå under kommande planarbeten.

Programmet redovisar en tydlig prioritering mellan trafikslagen vilket är viktigt. De trafikala planeringsförutsättningarna bör förtydligas då planeringen bygger på viljan att begränsa biltrafikens anspråk i staden till förmån för stadsliv.

Ett genomförande av programmet kan föregå beslut om utbyggnad av Dag Hammarskjölds led till boulevard mellan Annedalsmotet och Övre Husargatan och kan påverka möjligheten framöver att samordna dessa stadsutvecklingsprojekt.

En funktion som finns, och som tar mycket mark i anspråk och bidrar till det fragmenterade stadsrummet är den vändslinga som finns på Linnéplatsen. Programförslaget har utgått från att denna inte finns kvar utan att närmare beskriva detta.

Programhandlingen ger förslag på komplettering av bebyggelse på längre sikt, inom området såväl som i anslutning till det. Det är utifrån ett ekonomiskt perspektiv viktigt att exploatering kan tillkomma så intäkter från markförsäljning och eventuella exploateringsbidrag kan möta kostnadssidan.

Det är angeläget att Karlsrofältet kan avlastas som skyfallsyta då det finns intention om stadsutveckling på platsen enligt tidigare planbesked.

Planprogrammet beskriver översiktligt de stora naturvärden som finns på platsen. I programområdet finns områden av stor positiv betydelse för biologisk mångfald respektive påtaglig betydelse för biologisk mångfald. I och med arbeten kopplade till framför allt Lindholmsförbindelsen riskerar stora värden kopplade till äldre och grova träd gå förlorade. Dessa värden är mycket svåra att kompensera för, då arter riskerar att helt försvinna från platsen. Även om nya träd planteras kommer det ta många år innan träden kan bidra med likvärdiga ekosystemtjänster som de befintliga träden gör. Programmet kan med fördel beskriva befintliga naturvärden mer ingående samt hur dessa bör behandlas vid vidare planläggning. Sannolikt kommer bevarande av biologisk mångfald och naturvärden stå mot andra intressen, programmet bör vara vägledande i sådana avvägningar.

Programmet saknar en beskrivning av fastighetsrättsliga frågor och det är svårt att bedöma om mark behöver förvärvas eller markupplåtelser sägas upp. Dessa behöver förtydligas i det fortsatta arbetet.

Programmet behöver förtydligas när det gäller utbyggnadsordning och beroende. Det är oklart om skyfallsåtgärderna är en förutsättning för programmets genomförande och om dessa innebär framtunga investeringar. Genom att bygga ut Linnéplatsen i etapper kan trafikstörningar minimeras och tillgängligheten till Slottsskogen upprätthållas. Tidplanen för projektet för Lindholmsförbindelsen styrs av byggnationen av betongtråget, genom vilket spårvagnen ska ta sig upp till marknivå, samt sprängningen av bergpåslaget. För att kunna utföra dessa arbeten behöver huvudentrén till Slottsskogen tillfälligt flyttas något österut. Dessutom behöver ett provisoriskt spår anläggas för att möjliggöra fortsatt kollektivtrafik genom Linnéplatsen. Utbyggnadsordningen för övriga delar är friare och kan anpassas utifrån ett byggbarhetsperspektiv.

Kommentar:

Inriktning konkretiseras: Planprogrammet utgör en grund med tydliga intentioner och mål för hur stadsrummen ska utformas och organiseras i programförslaget. I detaljplaneskedet krävs en konceptualisering och vidare detaljerad utformning av stadsrummen.

Målkonflikter, intressekonflikter och prioriteringar: Det är tydligt vilka prioriteringar som är gjorda i planprogrammet. Intentioner och mål finns framtagna som stöd i det fortsatta detaljplanarbetet och för andra kommande projekt. Detaljerade gestaltungsfrågor är inte en del av programarbetet.

Prioritering mellan trafikslag: Programförslaget utgår från att skapa attraktiva stadsrum utifrån de nya förutsättningar som Lindholmsförbindelsen tillkomst innebär.

Planprogrammets bedömning är att Lindholmsförbindelsen medför en barriär på platsen, och som en konsekvens behöver övriga trafikala ytor minska i utbredning.

Planprogrammet utgår således inte från att en viss biltrafikvolym ska kunna inrymmas, utan intentionerna är att skapa så attraktiva stadsmiljöer och platsbildningar som möjligt. Programmet går i det avseendet i linje med Översiktsplanen, där den geografiska inriktningen för innerstaden beskriver att ytor för trafik behöver omdisponeras för att möjliggöra gaturum som prioriterar hållbar mobilitet och ett utvecklat stadsliv. För Linnéplatsen specifikt är översiktsplanens rekommendation att staden ska verka för att minska de trafikala markanspråken.

Stadens investeringskostnader: Arbete med kalkyl pågår både inom detaljplan och järnvägsplan för att redovisa kostnader och identifierade investeringar.

Skyfall, åtgärder och kostnader: Fortsatt utredningsarbete kring skyfall pågår inom detaljplanearbetet. Förslag till åtgärder och hantering av dagvatten- och skyfall görs i tät samverkan med den fördjupade bearbetningen av programmets intentioner i detaljplanens trafik- och utformningsförslag och parkgestaltning. I detta arbete studeras även kostnad och nytta för olika åtgärder.

Dag Hammarskjölds framtida boulevard: Planprogrammets förslag avseende Dag Hammarskjölds boulevard bedöms gå i linje med åtgärdsvalsstudien för boulevarden samt den fördjupade översiktsplanen för Högsbo och Frölunda. Programmet kan, som Trafikverket skriver i sitt samrådsyttrande, ses som en första deletapp av boulevarden. För övriga delar behöver samordning av stadsutvecklingsprojekt ske, och inriktningsbeslut formuleras. Detta antas ske genom det budgetuppdrag som givits till stadsbyggnadsförvaltningen och som ska genomföras under år 2025.

Vändslingan: När det gäller utformningen av spårvägsanläggningen har programmet utgått från projekt Lindholmsförbindelsens utformningsförslag, vilka presenterades i samrådet för olika möjliga tråglokaliseringar. I projektets utformningsförslag har vändslingan behövt utgå för att möjliggöra tråget. Borttagandet av vändslingan har förankrats med spårinnehavaren på stadsmiljöförvaltningen. Programmet har således inte tagit ställning till vändslingan utan förhållit sig till projektets utformning.

Beskrivning av naturvärden mer ingående: Basfakta, intentioner, förslag och övergripande konsekvenser för träd och naturmiljö finns beskrivna i planprogrammet. I konsekvenserna beskrivs utmaningar i det vidare arbetet. En förutsättning är att programmet följs i konceptutveckling och utformning av stadsrummen vid och runt Linnéplatsen.

Gällande målkonflikter kopplat till och prioritering av framför allt grönstrukturen så krävs det ett fördjupat och kreativt arbete kring möjliga växtval för att uppnå målbilden. Genomförbarheten är avhängig att det säkerställs tillräckligt med utrymme för växtbäddar liksom utrymme ovan mark, då spårvagnslinor kan vara i konflikt med trädkronor. Exploateringsförvaltningen besitter denna kompetens och ingår i pågående gestaltningsarbete som sker gemensamt mellan detaljplan och projekt Lindholmsförbindelsen. Grönstrukturen ska användas som ett tydligt verktyg i utformandet av de allmänna platserna, hur gränser utformas, hur flöden styrs mm. Prioritering behöver vara på de gåendes villkor och med ambition att uppnå tydligt utformade stadsrum.

Utbyggnadsordning och beroenden: programmet har haft som fokus att ta fram en målbild för ett framtida Linnéplatsen med omnejd. Arbete med utbyggnadsordning och etapper sker i järnvägsplan och detaljplaner. Vad gäller utbyggnadsordning för hela programområdet beskrivs det tydligt att programmet har olika fokusområden och detaljeringsgrad i olika delar varpå frågor behandlas utifrån relevans. Kompletterande bebyggelse: I en framtida detaljplanering av Karlsrofältet behöver noga studier ske gällande avvägningar mellan exploatering och skyfallsåtgärder, för att på bästa sätt tillgodose Riksintresse för kulturmiljövården.

Fastighetsrättsliga frågor: Studeras och utreds i pågående och kommande detaljplaner och övrig stadsutveckling.

Programmet förtydligas med en kartbild under kapitlet konsekvenser och genomförande som visar vad och vilka områden som påverkas under byggnation och vid färdigutbyggd anläggning.

Kapitlet konsekvenser och genomförande förtydligas med en beskrivning av konsekvenser utifrån stadens grönsplan.

2. Kretslopp och vatten

Ledningsomläggningar inom programområdet, kan fördyra. Skyfallsfrågan är väl redovisad, saknas dock om viktiga marknivåer och robust höjdsättning, vilket behöver omhändertas i detaljplanearbetet.

Det bör nämnas i planprogrammet att påverkan på angöring till befintlig bebyggelse inom programområdet ska beaktas och stämmas av med Kretslopp och vatten, samt att avfallshantering vid Resenärsfunktionen kan komma att bli komplex och att frågan hanteras inom detaljplanen de/område Linnéplatsen. Det bör anges i programbeskrivningen att planerad spårvägstunneln för Lindholmsförbindelsen har behov av försörjning med brandvatten samt avledning av dräneringsvatten.

Kommentar:

Fortsatt utredningsarbete kring skyfall pågår inom detaljplanearbetet. Förslag till åtgärder och hantering av dagvatten- och skyfall görs i tät samverkan med den fördjupade bearbetningen av programmets intentioner i detaljplanens trafik- och utformningsförslag och parkgestaltning. I detta arbete studeras även kostnad och nytta för olika åtgärder.

3. Socialförvaltningen Centrum

Anser att programmet medför positiv inverkan på sociala aspekter som rumslig segregation. Lindholmsförbindelsens dragning mellan Lindholmen och Linnéplatsen har potential att knyta samman staden över älven. Programförslaget har även potential att öka både vistelsekvaliteter och tillgängligheten på Linnéplatsen.

Förvaltningen saknar en redovisning av processen med social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys i programhandlingarna. När arbetet inte redovisas tydligt minskar transparensen och förståelsen för vilka avvägningar som gjorts.

Förvaltningen menar att barnperspektivet behöver fördjupas. Förvaltningen saknar underlag för i vilken utsträckning barnkonsekvensanalysen har fångat barns egna perspektiv. Förvaltningen ser att i det fortsatta arbetet blir det viktigt med en fördjupad dialog som riktar sig specifikt till barn.

Förvaltningen ser positivt på det samordnade arbetet med gemensam workshop för social konsekvensanalys, barnkonsekvensanalys samt gestaltungsprogram för projekten Lindholmsförbindelsen, järnvägsplanen samt detaljplaner för Lindholmsförbindelsen. Projekten är beroende av varandra och de sociala frågorna och barnperspektivet gynnas av att projekten gör gemensamma inventeringar, analyser, prioriteringar och avvägningar.

Kommentar:

Då planprogram delvis har pågått parallellt med detaljplan kommer beskrivningen av processen för social konsekvensanalys i sin helhet dokumenteras och utvecklas i pågående detaljplan.

4. Kulturförvaltningen

Programmet berör ett område med höga kulturvärden, med riksintresse för kulturmiljön, en hög andel kulturverksamheter och kulturella mötesplatser samt offentlig konst. Sammantaget är områdets kulturella identitet betydelsefull, vilket har satt ett tydligt avtryck i programmet. Kulturförvaltningen bedömer att förslaget på ett föredömligt sätt tar avstamp i det omgivande stadslandskapet, Linnéplatsens historiska framväxt, befintliga kulturvärden och lokalt liv. Programmets ställningstagande angående valt alternativ (Östligt 1) tillsammans med omgestaltningen av Dag Hammarskjöldsleden till boulevard stärker kulturmiljön och kompenserar på så sätt något för det intrång och den barriär som Lindholmsförbindelsen kommer utgöra. Särskilt positivt för kulturmiljön är programmets ansats att stärka de gröna sambanden i området.

Dock behöver kommande detaljplaner fånga upp och komplettera de delar av parkområdet som av tekniska skäl blev utlyfta ur det kommande reservatsområdet för Slottsskogen. I fortsatt process kommer också gestaltningen av tråget att vara avgörande för hur platsen kommer att upplevas. Dessutom kommer sättet barn och unga görs delaktiga i gestaltningen framåt vara av stor betydelse för ett hållbart resultat.

Den kulturella identiteten för en plats kan sägas vara en sammanvägning av de fyra kulturvärdena ovan. I Linnéplatsens fall har kulturvärdena möjlighet att göra ett stort avtryck på platsens identitet, då programmet har en uttalad ambition att Linnéplatsen ska stärkas och utvecklas utifrån platsens kulturmiljö och karaktär. Det konkreta förslaget tar avstamp i befintliga värden och historiska förändringar över tid, genom att förstärka den historiska runda platsen och skapa en välgörande tydlighet mellan offentliga platser, park och trafikmiljö. Det kommer att förbättra situationen för människor som rör sig och vistas på platsen och även ge synergieffekter för verksamheterna runt omkring. Det är dock av betydelse, vilket programmet också framhåller, att intentionerna inte går förlorade i fortsatt arbete. Noggrann gestaltning utifrån programmets uppsatta mål är avgörande för om Linnéplatsens framtida identitet ska kunna värna, utveckla och levandegöra platsens kulturvärden.

Kommentar:

Förvaltningen anser precis som kulturförvaltningen att pågående och kommande detaljplaner behöver fånga upp och komplettera de delar av parkområdet som blev utlyfta ur det kommande reservatsområdet för Slottsskogen (samråd 2022). Ambitionen bör vara att planläggning området vilket utgörs av Slottsskogens entréområde som i huvudsak PARK. I fortsatt process kommer också gestaltningen av tråget att vara avgörande för hur platsen kommer att upplevas. Dessutom kommer sättet barn och unga görs delaktiga i gestaltningen framåt vara av stor betydelse för ett hållbart resultat. Noggrann gestaltning utifrån programmets uppsatta mål är avgörande för om Linnéplatsens framtida identitet ska kunna värna, utveckla och levandegöra platsens kulturvärden.

5. Miljöförvaltningen

Programmet fokuserar på kulturmiljö. Det finns inte så mycket information kring övriga miljöfrågor, förutom dagvatten och naturmiljö. Miljöförvaltningen förutsätter att detaljerade utredningar kring övriga viktiga miljöfrågor, såsom markmiljö, luftkvalitet och buller, kommer att tas fram inom kommande detaljplaner och järnvägsplanen för Lindholmsförbindelsen.

Miljöförvaltningen bedömer att det inte behöver göras någon platsbedömning för luft eller någon mer detaljerad luftutredning i programmet, utan det kan göras i kommande detaljplan. Miljöförvaltningen bedömer dock att det är viktigt att luftsituationen ändå beskrivs i programmet utifrån vilken påverkan en ny spårvagnsförbindelse till Linnéplatsen och trafikomläggningen av vägtrafik kan ha på luftkvaliteten.

Miljöförvaltningen bedömer att det behöver beskrivas översiktligt i programmet vilken påverkan en ny spårvagnsförbindelse till Linnéplatsen och trafikomläggningen av vägtrafik kan komma att ha på befintliga bostäder ut bullersynpunkt. Detta behöver sedan detaljstuderas i en bullerutredning i detaljplanen. En annan aspekt som är viktig att beakta är att den del av Slottsskogen som ligger närmast Linnéplatsen idag är den del av parken som är mest exponerad för buller från väg- och spårtrafik. Miljöförvaltningen bedömer att, förutom målområdet i programmet att skapa mindre bullerförorenade stråk, behöver området kring entrén till Slottsskogen vid Linnéplatsen och den östra delen närmaste spår- och vägtrafik utformas med målet om en god ljudmiljö. Bullerutredningen, som behöver tas fram i detaljplanen, behöver undersöka möjligheten att skapa en bättre ljudmiljö i denna del av parken. Miljöförvaltningen förespråkar gröna lösningar för bullerdämpning.

Programmet behöver lyfta fram träden och trädens betydelse för biologisk mångfald, grön infrastruktur (inklusive arternas behov) och ekosystemtjänster – inte bara för gestaltning och allmän grönstruktur (för människans behov). Dessa viktiga aspekter behöver komma fram redan i planprogrammet, så att följande detaljplanearbete kan fortsätta arbetet med dem. Att en stor andel av Slottsskogens äldsta ekar finns inom programområdet bör särskilt uppmärksammas, då det handlar om unika värden med flera hundra års leveranstid. Se till exempel Stadsmiljöförvaltningens sammanställning i samband med Slottsskogens 150-årsjubileum. Det är bra att den fridlysta och rödlistade arten mindre hackspett uppmärksammas i programarbetet. Det finns fler fridlysta eller rödlistade arter att hantera i fortsatt detaljplanearbete, vilket bör nämnas i programmet. Till exempel finns fladdermöss inom området och det finns en intressant lavflora på befintliga träd.

Miljöförvaltningen bedömer att en historisk inventering av programområdet behöver göras inför kommande detaljplaner. Utifrån den bör sedan risker avseende förorenad mark, grundvatten och sediment identifieras inklusive var de kan förekomma.

Miljöförvaltningen bedömer att dagvattenåtgärder som kan stå i konflikt med ekologiska värden och Slottsskogens parkkvaliteter behöver undvikas i kommande detaljplanering. Miljöförvaltningen förespråkar öppna gröna lösningar för dagvattenhantering som bidrar med ett flertal ekosystemtjänster.

Det är bra att programförslaget hänvisar till Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–20304 som en av förutsättningarna och att förslaget lyfter fram några särskilda mål som planprogrammet påverkar.

Miljöförvaltningen bedömer att kapitlet om konsekvenser och genomförande behöver inkludera ett avsnitt som beskriver programförslagets bedömda påverkan på miljömålen i miljö- och klimatprogram mer i detalj, både positiva och negativa.

Kommentar:

Flera av synpunkterna kommer att utvecklas och fördjupas i pågående och kommande detaljplaner. Kapitlet om konsekvenser och genomförande kompletteras med programförslagets bedömda påverkan utifrån Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. Åtgärder i konflikt med ekologiska värden visas i schematisk kartbild. Pågående detaljplaner arbetar mer utvecklat med frågan utifrån programmets intentioner.

Bedömningar kring påverkan kopplat till luft och buller utvecklas vidare i pågående detaljplan och järnvägsplan.

Kapitlet Analys kompletteras med en beskrivning av fler rödlistade arter.

6. Stadsfastighetsförvaltningen

Har inget att erinra.

7. Grundskola

Påpekar vikten av säkra skolvägar, till både befintliga och planerade skolor.

Kommentar:

Programförslaget strävar efter hög orienterbarhet och tydlighet i stadsrummet. Pågående och kommande detaljplaner utvecklar sedan gång- och cykelvägarnas dragningar mer i detalj.

8. Idrott- och föreningsförvaltningen

Ser positivt på den föreslagna utvecklingen vid Linnéplatsen genom planprogrammet samt att det ges förbättrad möjlighet till idrott på egen hand och vardagsmotion genom att stråk för gång och cykel förtydligas och förstärks, vilket är positivt.

Förvaltningen anser att man kan studera om platsens identitet som en idrottsplats kan återskapas. Det förutsätter dock att tillräckligt goda utemiljöer avseende luft och buller kan tillgodoses.

Kommentar:

Programmet ger alternativa förslag och lyfter utmaningar för Karlsrofältet utifrån programmets intentioner. Området kommer att studeras mer i detalj i kommande detaljplaner.

9. Nämnden för funktionsstöd

Förvaltningen tycker det är bra att planprogrammet tar fram en helhetslösning kring Linnéplatsen och huvudentrén för Slottsskogen utifrån anslutningen av Lindholmsförbindelsen. Förvaltningen betonar vikten av att stadens verksamheter ska tillämpa och ställa krav på universell utformning för alla stadens invånare vid stadsplanering.

Kommentar:

Universell utformning beaktas mer detaljerat i pågående och kommande detaljplaner.

10. Lantmäterimyndigheten, Göteborgs stad

Har inget att erinra.

11. Higab

Har inget att erinra.

12. Göteborg Energi med dotterbolag

Göteborg Energi med dotterbolag beskriver befintligheter inom planområdet och om dessa eventuellt kommer att påverkas av programförslaget, information att sedan ha med sig i kommande detaljplaner.

13. Göteborgs Spårvägar

Anser att det bör tydliggöras att växlar behövs för att kunna länka både östra och västra hållplatslägen med både Sahlgrenska och Marklandsgatan. Det behövs en vändslinga för att ersätta den vändslinga som försvinner i samband med Linnéplatsens ombyggnation. Då Linnéplatsen även i framtiden kommer att vara en väldigt viktig bytespunkt behöver dess utförande planers för effektiva byten, både gällande hållplatsernas placering och utformning såväl som bytespunktens prioritering jämfört med andra intressen.

Resenärsfunktionen bör placeras med bland annat gångvägar och spårvagnsförarens siktlinjer i åtanke. Maximala hastigheter för kollektivtrafikfordon behöver bestämmas med hänsyn till bland annat framkomlighet, restidsmål och trafiksäkerhet, jämfört med snarlikaplatser i dagens spårnät exempelvis Brunnsparken.

Kommentar:

Illustrationer kompletteras i programhandlingen. När det gäller utformningen av spårvägsanläggningen har programmet utgått från projekt Lindholmsförbindelsens utformningsförslag, vilka presenterades i samrådet för olika möjliga tråglokaliseringar. I projektets utformningsförslag har vändslungan behövt utgå för att möjliggöra tråget. Borttagandet av vändslungan har förankrats med spårinnehavaren på stadsmiljöförvaltningen. Programmet har således inte tagit ställning till vändslungan utan förhållit sig till projektets utformning. I målbilden som presenteras som programförslag. Slottsskogen utgör riksintresse kulturmiljö och programmets intention är att hitta en balans mellan befintliga och framtida anspråk och värden på platsen. Kommunens målsättning i gällande översiktsplan är att vid ny bebyggelse och infrastruktur ska hänsyn tas till värdefulla natur-, kulturmiljö-, och landskapsbildsvärden. Riksintressets värdebärande uttryck är särskilt känsliga för förändringar. Föreslagen resenärsfunktion bör placeras så att den kan serva både bytespunkten och parken. Exakt placering studeras i pågående detaljplan. Dragning av spårväg utgår från projekt Lindholmsförbindelsen.

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

14. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen har tagit fram ett planprogram för att utreda och föreslå en helhetslösning för Linnéplatsens utveckling, med särskilt fokus på Lindholmsförbindelsens anslutning och entrén till Slottsskogen. Utifrån planprogrammet och gällande översiktsplan är det tydligt att Linnéplatsen har en viktig roll i Göteborgs stadsutveckling och att en mängd olika intressen gör anspråk på marken. Med bakgrund av detta ser Länsstyrelsen positivt på att kommunen i planprogrammet gör flera tydliga ställningstaganden kring vilka värden som ska prioriterats i utvecklingen av Linnéplatsen. Länsstyrelsen anser att programmets förslag stärker flera av platsens kulturmiljövärden, samtidigt som platsen utformas för att fungera som en större kollektivtrafikhud.

Länsstyrelsen saknar dock ställningstaganden och vägledning i frågor om dag- och skyfallshantering. Länsstyrelsen anser att frågorna med fördel kan hanterats i ett programskede.

Motiv för bedömningen

Under Prövningsgrunder redovisar Länsstyrelsens synpunkter vilka ska uppfyllas för att det antagna planförslaget inte ska riskera överprövning. Råd och synpunkter handlar om anvisningar för att planförslaget ska uppfylla lagstiftningens krav.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10 §

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna

- Riksintresse
- Mellankommunala frågor och regionala förhållanden
- Miljökvalitetsnormer (MKN)
- Strandskydd
- Hälsa och säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion

Länsstyrelsen anser att programförslaget riskerar att strida mot prövningsgrunden riksintresse, MKN vatten och samt hälsa och säkerhet.

Riksintresse kulturmiljövården: Länsstyrelsen bedömer att viktiga frågeställningar och utmaningar lyfts fram i planprogrammet, som handlar om att få ihop Linnéplatsen på ett funktionellt plan och att kulturmiljön stärks i området. Vidare identifierar programmet viktiga frågor som att tydligare knyta ihop Slottsskogen med Seminarieparken och därmed förstärka karaktären med park och institutioner i parkmiljö.

Det föreslås att Karlsrofältet ska utvecklas till att binda ihop Linnéplatsen med Änggården. I programförslaget framgår det inte vad denna utveckling omfattar. För riksintresse för kulturmiljö har Karlsrofältet en viktig rumslig betydelse som en del i utformningen av Liljenbergs stadsplan för Änggården.

Programmet anger att samtliga åtgärder inom planområdet behöver ta ett tydligt och genomtänkt landskapsgrepp och följa framtagna gestaltungsprinciper. Utformningen av överdäckningen är en central fråga för den fortsatta processen och hur klimat och kulturmiljöfrågan ska mötas i en teknisk lösning som kan utformas med hänsyn till kulturmiljövården på platsen.

Länsstyrelsen anser att kommunen i det fortsatta arbetet behöver redovisa hur föreslagna åtgärder tillgodoser riksintresse för kulturmiljö.

Riksintesse friluftsliv: Programförslagets påverkan på riksintesse för friluftsliv beskrivs inte särskilt i programmet. Det saknas en analys kring den direkta tillgängligheten till Slottsskogen. Programmets förslag med förstärkning av entréer och förtydligande av rumsbildning för parkmiljö, gaturum, bytespunkt för kollektivtrafik med mera är positiva utifrån orienterbarhet och tillgänglighet. Det skapar dock också fler anordningar och fysiska strukturerande element att förhålla sig till som kan påverka upplevelsen av hur det rörliga oorganiserade friluftslivet kan genomföras i och i anslutning till Slottsskogen.

Det är viktigt för friluftslivet att Slottsskogen som allmän stadspark fortsatt upplevs tillgänglig för alla när den omgivande entrémiljön förändras. Länsstyrelsen instämmer i programmets ambition att bytespunktens och trågets angoring i parken bör ske så varsamt och integrerat som möjligt.

MKN vatten: I underlaget beskrivs främst skyfallsåtgärder och i mindre utsträckning dagvattenåtgärder. Det finns en plan för en sammanhållen skyfallshantering men det beskrivs inte hur ett liknande tänk ska appliceras på dagvattenhanteringen. Göteborgs stad har en utvecklad metod för hur dagvatten i planer ska hanteras men det finns i planprogrammet inga hänvisningar till detta. För att planprogrammet i nästa skede ska kunna vara vägledande för arbetet med detaljplaner behöver en fördjupning av dagvattenhanteringen inom området genomföras inom ramen för planprogrammet.

Hälsa och säkerhet, Skyfall. Länsstyrelsen delar stadens bedömning att enskilda åtgärder vid Linnéplatsen inte är tillräckliga utan att flera olika åtgärder krävs inom hela avrinningsområdet för att hantera risken. Vidare ser vi positivt på att ett arbete har påbörjats inom staden för att hantera frågan. Ok på programnivå.

Råd enligt PBL och MB

Planprogrammet är förenligt med Översiktsplanen.

Naturmiljö: Länsstyrelsen anser att det bör klargöras i vilken utsträckning detta innebär ingrepp i den befintliga parkmiljön som ansluter till entréerna och spårvagnshållplatsen idag. Om ambitionen är att utöka grönskan och parkmiljön i det befintliga gaturummet bör även detta klargöras i programbeskrivningen för att ge vägledning till kommande detaljplanering. I programbeskrivningen anges att Lindholmsförbindelsen kommer att ge negativa konsekvenser för befintliga träd men att exakt påverkan, vilka träd som går att

flytta och eventuell kompensation behöver utredas i projekt Lindholmsförbindelsen och detaljplan för Lindholmsförbindelsen. Trädinventeringar beskrivs ha tagits fram inom ramen för arbetet med kulturresevat Slotsskogen och projekt Lindholmsförbindelsen. För att planprogrammet ska vara vägledande för projektet och detaljplanen rekommenderas att det utifrån det kunskapsunderlag som finns, tydliggörs vilka delar som bör planläggas som park och vägleda hur värdefulla träd och Naturhistoriska museet kan eller bör skyddas.

Synpunkter enligt annan lagstiftning

Vattenverksamhet: Flertalet av de åtgärder som planeras för skyfallshantering kan innebära vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken. Vattenverksamheter är antingen anmälningspliktiga hos länsstyrelsen eller tillståndspliktiga hos mark- och miljödomstolen.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Enligt 5 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900) ska kommunen undersöka om ett genomförande av planprogrammet innebär betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsens samrådsyttrande har bilagts.

Kommentar:

Ett förtydligande kring riksintresse friluftsliv och programförslagets påverkan görs i kapitlet konsekvenser och genomförande. Kapitlet kompletteras även med en kartbild som visar avtryck och diskuterar påverkan i befintlig naturmiljö utifrån projekt Lindholmsförbindelsen.

Ett förtydligande kring hur dagvatten på ett övergripande sätt bör hanteras i kommande detaljplaner läggs till i kapitlet Analys.

Programmet beskriver alternativ för Karlsfältet och vad som behöver beaktas här i form av riksintresse för kulturmiljövården, lösningar för dagvatten kontra möjlig nyexploatering. Karlsfältet ingår i den del av programmet som beskrivs mer översiktligt och på längre sikt, med alternativa möjligheter för utformning.

I pågående arbete med detaljplanering ska det finnas en tydlighet i vilka delar som planläggs som PARK samt möjliga skyddsbestämmelser för träd och byggnader utifrån att mildra påverkan ska studeras. Värdefulla träd och andra ekosystemtjänstgivare ska i första hand bevaras, i andra hand skyddas eller flyttas och i sista hand kompenseras, i enlighet med riktlinje för kompensationsåtgärder i plan och exploateringsprojekt i Göteborgs stad. Vidare ska det redovisas kring hur föreslagna åtgärder tillgodoser riksintresse för kulturmiljövården samt friluftslivet. I det fördjupade utformningsarbetet studeras vidare just hur klimat och kulturmiljöfrågan ska kunna mötas i en teknisk lösning som kan utformas med hänsyn till kulturmiljövården på platsen.

15. Västtrafik

Västtrafik har inget att erinra mot förslaget om planprogram för Linnéplatsen. De vill dock påpeka att för att kunna flytta över busstrafik från Linnégatan till Övre Husargatan så behöver det finnas en förbindelse för bussar mellan Sprängkullsgatan och Norra Allégatan så att bussarna når Järntorgsgatan.

Kommentar:

Buskörvägar för att nå Järntorgsgatan via Sprängkullsgatan ligger utanför planprogrammet, men hanteras inom ramen för genomförandestudien för Pustervikslänken och i dialog med ansvariga för stråkstudie Citybuss samt områdesplaneringen för Kungsparken och Allétråket. Planprogrammet bedöms gå i linje med utpekade busstråk inom målbild Koll2035, där Övre Husargatan är primärt

busstråk. Viss busstrafik skulle kunna trafikera mellan Dag Hammarskjölds boulevard och Linnégatan, men i begränsad omfattning.

16. Trafikverket

Trafikverket är positiva till framtida spårvägslink, Lindholmsförbindelsen, vilket har initierat planprogrammet. Lindholmsförbindelsen utgör en viktig länk för att öka kapaciteten och attraktiviteten för det hållbara resandet i Staden.

Trafikverket noterar att det finns vissa skillnader mellan programförslaget och åtgärdsvalsstudien gällande Dag Hammarskjölds boulevard men att Staden ändå bedömer att det går i linje med åtgärdsvalsstudien, och att programmet kan ses som en första deletapp av boulevarden. Trafikverket hänvisar till tidigare yttrande gällande remiss av åtgärdsvalsstudie för Dag Hammarskjölds boulevard med diarienummer TRV 2021/40888 daterat 2021-06-28. Trafikverket anser att det trafikala systemperspektivet fortsatt behöver diskuteras. Trafikverkets åtgärdsvalsstudie för Västerleden beräknas vara klar vid årsskiftet och kan fungera som ett underlag till fortsatt diskussion.

Kommentar:

Samtal om det trafikala systemperspektivet förs i flera olika samverkansforum mellan Göteborgs stad och Trafikverket. För Västerleden pågår arbete med framtagande av gemensam avsiktsförklaring, som en följd av Trafikverkets avslutade åtgärdsvalsstudie.

17. Göteborgsregionen, GR

Planprogrammet beskriver väl hur Lindholmsförbindelsen kan hanteras och gestaltas på Linnéplatsen i möte med omgivande bebyggelse, utveckling av Dag Hammarskjöldsleden till boulevard och Slottsskogens huvudentré. Slottsskogen utgör tillsammans med Änggården och Sandsjöbacka en av regionens gröna kilar enligt Strukturbild för Göteborgsregionen vilka bland annat fyller en funktion som klimat- och miljöförbättrare.

GR har i tidigare samråd för Göteborgs Stads översiktsplan med fördjupningar och Lindholmsförbindelsen, järnvägsplan framhållit vikten av fler älvförbindelser för att stärka regionkärnan enligt Strukturbild för Göteborgsregionen. Lindholmsförbindelsen är en av flera konkreta förslag i Målbild Koll2035 för att få till en nätstrukturerande kollektivtrafik i innerstaden. Med en väl utbyggd nätstruktur av kollektivtrafik i kärnan, och målpunkter som möter det regionala resandet, ökar den regionala tillgängligheten och det hållbara resandet i regionen.

Sakägare

Vid publicering på Stadens webbplats anges inte personuppgifter så som namn, fastighetsbeteckning eller adress. Synpunkterna finns i sin helhet på Stadsbyggnadsförvaltningen.

18. Brf Slottsskogen

Menar att området har getts en övergripande målbild, att den gående människan ska stå i fokus. Planförslaget har i sig fem uttalade intentioner; att stadslandskapet lyfts fram, historiska sammanhang förstärks, funktion och form hänger samman, utformning utifrån de gåendes perspektiv och att övergångar mellan park-, stads-, och gaturum blir tydliga. Flera av dessa intentioner kommer bli tydliga först när detaljplanen tas fram och ytor, grönska, passager och gestaltning definierats mer i detalj men nedan följer synpunkter på hur dessa intentioner är omhändertagna i grova drag i planförslaget.

Idag smälter rummen (park, stad, gata) samman och området är fyllt av hårdgjorda ytor utan funktioner och med otydliga gångstråk. Programförslaget visar en ambition av att önska tydliggöra funktioner samt att optimera biltrafikens utrymme och impediment vilket vi starkt välkomnar. Rumsligheterna i planförslaget skissar upp tydliga övergångar mellan park, stad och gata och kopplingen till den historiska utformningen är tilltalande.

Brf Slottsskogen anser att den intention som redan nu i planförslaget brister är de gåendes perspektiv och kopplingen mellan stadsrummets stråk vidare in i park och till hållplats, vilket även motsäger den övergripande målbilden av den gående människan i fokus. Anledningen till detta är spårvägens blockerande tråg som skapar en skarp barriär och splittrade hållplatslägen. Lindholmsförbindelsen planerar en dragning av spåren från Dag Hammarskjöldsleden tvärs entrén till Slottsskogen och in i berget under Naturhistoriska museet. En, vad de förstår, oundviklig dragning i plan men den hade behövt ges mer omsorg i sektion och värnat kvalitéer för knutpunkten genom att sänkas ner tidigare. På så sätt hade ett öppet tråg med höga sidor som skapar baksidor och brutna gångstråk kunnat undvikas. Planförslaget prioriterar den primära entrén in till Slottsskogen i förlängningen av Linnégatan, med rätta, men stråken i förlängningen av Övre Husargatan, från Seminarieparken, från Universitetet och från Konstepidemin är nog så viktiga för flöden in i parken och till hållplatslägen.

Barriären som skapas av själva tråget är en del i bristen av de gåendes perspektiv, den andra delen är att det ena hållplatsläget flyttas allt för långt söderut. Redan idag upplevs hållplatsläget för bussarna som långt ifrån stadsrummets slut och spårvagnens hållplats. Planförslaget visar på ett hållplatsläge än längre söderut. Överväg varifrån resenärernas flöden kommer (primärt från stadsrummet i norr) och försök placera hållplatslägen så nära dessa flöden som möjligt. Hållplatslägen långt bort och särskilda från varandra är en sak när överblickbarheten är god som idag och t.ex. bussar kan skönjas redan från Linnégatans slut. Det upplevs idag långt bort men du ser direkt vart du ska. Ambitionen i planförslaget är dock att göra hållplatserna till en del av Slottsskogen. Överblickbarheten bryts och långa distanser inbäddande i grönska skapas mellan hållplatser. Det kommer bli svårt att orientera sig för både göteborgare och besökande och noggranna riskanalyser av trygghetsaspekten krävs på dessa oövervakade distanser. Den splittrade hållplatsen gör att hela knutpunkten splittras och det blir tydligt i placeringen av knutpunktens planerade byggnad (den runda). Byggnaden har svårt att finna sin givna plats, den som borde ligga i knutpunktens mitt, trängs längre bort än dagens kioskyggnad och har en ambivalent placering framtvingad av spårvägens tillkortakommanden. Ett bättre samlat hållplatsläge så nära stadsrummet som möjligt är att föredra. Följ flödena av resenärer och se på varifrån de kommer och vart de är på väg. Genom att sänka ner Lindholmsförbindelsen tidigare så finns möjlighet att skapa ett nedsänkt hållplatsläge närmre stadsrummet, så nära det andra hållplatsläget som möjligt. Ett nedsänkt öppet hållplatsläge kan ges en påkostad och vacker gestaltning och samtidigt ge möjlighet för passage igenom eller över. Alternativt kan det skapas en helt nedsänkt hållplats med en byggnad som överbyggnation, vilket då blir en given knutpunktsbyggnad för kollektivtrafiken.

Sammanfattning

Översiktsplanen pekar ut Linnéplatsen som entré till stads kärnan och Slottsskogen. För att skapa den knutpunkt och entré till staden som är ambitionen med planen behöver barriären som tråget för spårvägen skapar planeras om och hållplatsläget behöver samlas för att skapa överblickbarhet, trygghet, tydlighet och en mer given placering för en knutpunktsbyggnad. Beakta den fria rörligheten över platsen och därmed de gåendes perspektiv. Vi ser med förväntan fram emot att se kommande detaljplaneförslag där vi som fastighetsägare självklart värnar extra om väl tilltagna ytor för såväl gående som stora uteserveringar i direkt anslutning till våra byggnader, men lika mycket hoppas att tid fortsatt finns att överväga justeringar av spårvägens lutningar och utökade överbyggnad för friare flöden och en närmre, mer samlad, knutpunkt och entré till staden.

Kommentar:

Att minska barriärverkan mot Slottsskogen och dess entré vid Linnéplatsen har varit en av de viktigaste faktorerna gällande förespråkade trågläge och utveckling av stadsrummen i programförslagets målbild. Hur de visuella barriäreffekterna av tråget kan minimeras studeras vidare i pågående detaljplanering. Möjliga lokaliseringar av tråget är beroende av tekniska förutsättningar och randvillkor för projekt Lindholmsförbindelsen. En av de tydligast styrande förutsättningarna är att Lindholmsförbindelsen behöver kunna ansluta till Sahlgrenska och Medicinareberget. Det innebär att spårvägar till och från tunneln behöver kunna nå Annedalsmotets ramp, vilket påverkar hur långt söderut tråget kan vara lokaliserat. Den i programmet förespråkade tråglokaliseringen är förskjuten så långt söderut som möjligt, vilket innebär mindre intrång vid Slottsskogens entré än övriga alternativ. Andra styrande förutsättningar är bland annat att dagens spårväg till och från Linnégatan behöver kunna passera tråget. Dessutom kommer ett stort antal resenärer byta mellan buss- och spårvägstrafik, varför en samlad knutpunkt för samtliga trafikslag är eftersträfvansvärd. Det bedöms således inte möjligt att tillskapa ett samlat hållplatsläge för såväl Lindholmsförbindelsen och spårväg till/från Linnégatan som busstrafik närmare stadsrummet.

Bostadsrättsinnehavare, hyresgäster, boende**19. Boende på Olivedalsgatan**

Anser att det är av yttersta vikt att tillgängligheten till Slottsskogen inte minskas, varken för fysisk tillgänglighet eller visuellt samt att Övre Husargatan och dess förlängning mot Frölunda är huvudväg söderut, förslaget får inte innebära ökande köer för att genomfarten/gatorna minskas, vilket i sin tur skulle leda till än mer avgaser i området.

Kommentar:

Ambitionen med programförslaget är att tillgängligheten till Slottsskogen ska öka. Hur de visuella barriäreffekterna av tråget kan minimeras studeras noga. Övre Husargatan och Dag Hammarskjölds framtida boulevard är det primära transportstråket.

20. Boende i brf Slottsskogen

Ser förslaget att lägga ett öppet tråg i betong längst fram mot Linnéplatsen som ett mycket dåligt förslag. Vid entrén till Slottsskogen, vår viktigaste tillgängliga lunga i Göteborg, skapas en kraftig avskärmad del för passering vid början av Linnéplatsen mot Slottsskogen. En betongavskärmning just där staden möter parken dessutom.

Förslaget bör istället vara att börja nedsänkningen för sträckan till tunneln redan längre söderut, längs med fågeldammen direkt vid nedfarten från Annedalsmotet. Här finns gott om plats och en lång sträcka att använda sig av för nedsänkning. Hållplatsen placeras sedan längs med där minigolfen ligger, nedsänkt men öppen hållplats i tråg. Nedgången till perrongen för hållplatsen är på var sida av perrongen med långsluttande ramper och ev. trappsteg på sidorna, lagom sluttande för att således också få handikapp vänligt. Dessa nedsänkta spår och hållplats ligger alltså öster om de spår som idag går och kommer att ligga kvar i marknivå (1:an och 2:an idag). Väl framme vid Linnéplatsen, där tråget är föreslagit idag öppet, skall det redan vara överdäckt i marknivå vilket således blir en del av Linnéplatsen marknivå. Fortsatt sänkning av tråget sker alltså från den redan nedsänkta hållplatsen vid minigolfen till att tråget kan överdäckas helt vid Linnéplatsen. Kan således ses att tunneln börjar tidigare för att undvika den barriär som skapas annars längst fram på Linnéplatsen och Slottsskogen entré. Tunneln finns då redan under hela Linnéplatsen som kan användas för grönyta och e.v övriga trafikslag men framförallt av GÅENDE.

Vidare följer flera synpunkter främst kopplat till tråget som barriärskapande element i stadsrummet, med hänvisning till textavsnitt i planprogrammet.

Kommentar:

Staden har arbetat med att hitta den bästa lösningen för Slottsskogens huvudentré och försökt minska trågets barriäreffekt. Randvillkoret för Lindholmsförbindelsen är att resenärer till och från både Frölunda och Sahlgrenska ska kunna nyttja förbindelsen. För att Lindholmsförbindelsen ska kunna ansluta till Sahlgrenska behöver Annedalsmotet nås, vilket begränsar hur långt söderut tråget kan lokaliseras. Av de presenterade trågalternativen förordar planprogrammet det alternativ som fredar Slottsskogens entré i högst utsträckning. Övriga alternativ innebär ett större intrång vid entrén. I kombination med programmets övriga intentioner, såsom skapandet av mindre trafikintensiva gaturum runt Linnéplatsen och förstärkandet av grönskan runt tråget bedöms det finnas förutsättningar för ett attraktivt stadsrum vid Linnéplatsen och Slottsskogen.

Övriga

21. Cykelfrämjandet i Göteborg

Anser att flera av de brister de tidigare haft synpunkter på (samråd för Linneplatsen spårväg, projekt Lindholmsförbindelsen) återkommer i detta planprogram. Minskat antal körfält innebär en stor förbättring för säkerheten för cyklister, då det blir enklare att hålla samspel mellan bilister och cyklister vid korsningarna. Att gestaltningen eftersträvar en grön koppling bidrar till ett trevligare gaturum, vilket speciellt påverkar cyklister och gående. Att ta bort cirkulationsplatsen är också fördelaktigt för cyklister i den mån det innebär att cykelbanorna anläggs utan onödigt många och skarpa svängar, så att framkomligheten blir god. Kritiska synpunkter har bland annat framförts på hur pendelcykelnätet kommer att hänga ihop och hur cykelbanor löper genom Linnéplatsen.

Kommentar:

Planprogrammet beskriver intentioner och en målbild för cykeltrafiken och programförslaget visar på en möjlig lösning för det. I det vidare arbetet med detaljplaner och trafikförslag studeras mer detaljerat hur cykeltrafik integreras på bästa sätt i stadsrummen.

22. Boende på Olivedalsgatan

Anser att planprogram för Linnéplatsen är väl genomtänkt, tydligt, snyggt presenterat och visar en i stort sett tilltalande målbild med de givna förutsättningarna. Det är bra att alternativ Östligt 1 utgör underlag. Några kommentarer:

Rosengatans förskola ligger inom programområdet men nämns inte alls i planprogrammet. För några år sedan var start av ny detaljplan på gång med syfte att ersätta förskolebyggnaden med en omfattande bostadsbebyggelse. Flera aspekter talar mot en sådan exploatering: riksintresset kulturmiljö, grönstrukturen, ekologiska värden, bevarandeprogrammet och stadsbilden. Detaljplanearbetet borde av många skäl avbrytas, annars beskrivas i planprogrammet.

Karlsrofältet behöver inte utvecklas/exploateras för att stärka kopplingen mellan Linnéplatsen och Änggården. Den öppna platsen skapar redan idag god visuell kontakt och är mycket viktig för att Änggårdsplatsens vackra radhus ska få den exponering de förtjänar. Tillgängligheten (med bil) till och från Masthugget föreslås begränsas i planprogrammet. Det är absolut motiverat men medför väl att biltrafiken i så fall hamnar någon annanstans? Planprogrammet behöver kompletteras med ett resonemang om detta.

Kommentar:

Detaljplan för bostäder samt ny förskola vid Rosengatan har ej påbörjats. Eventuell exploatering behöver ställas mot vikten av den gröna fond som idag utgör annonsering av Slotsskogen. Utveckling av Karslrofältet studeras på sikt i detaljplan med utgångspunkt i riksintresse kulturmiljövården, där förbättrad koppling mellan Linné och Änggården, nyexploatering, hantering av skyfall och platsens historik som idrottsplats med mera behöver avvägas och beaktas.

Som beskrivs i yttrandet förutsätts att biltillgängligheten i området minskar, för att därigenom skapa förutsättningar för attraktiva stadsrum och väl tilltagna ytor för fotgängare, cyklister och vistelse. Minskade ytor för biltrafik bedöms i första hand påverka möjligheten att nyttja Linnéplatsen för genomfart under högtrafiktimmarna. Boende bedöms ha liknande förutsättningar att nå sina fastigheter som idag. Minskning av biltrafikkapaciteten kan få till följd att genomfartstrafiken i högre utsträckning nyttjar exempelvis Högsboleden och Per Dubbsgatan för att färdas i nord-sydlig riktning.

Ändringar

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att det med följande ändringar är lämpligt att gå vidare med förslaget.

Utöver mindre justeringar föreslås följande:

- I kapitlet Analys beskrivs de vattenmässiga förutsättningarna kopplat till dagvatten mer ingående.
- I kapitlet Konsekvenser och genomförande görs förtydliganden gällande konsekvenser för Riksintresse friluftsliv, samt utifrån stadens strategiska dokument. En kartbild visar vilka områden som påverkas av Lindholmsförbindelsen. Prioritering av trafikslag beskrivs mer ingående.

Maria Lejon
Planchef

Sophia Älfvåg
Arkitekt

Bilagor

- *Lista över samrådsrets*
- *Länsstyrelsens yttrande med dess bilagor.*

Sändlista

Kommunala nämnder och bolag m.fl.

Kretslopp och Vatten

Exploateringsnämnden/förvaltningen

Grundskoleförvaltningen

Göteborg Energi AB (Fjärrvärme)

Göteborg Energi Gasnät AB

Göteborg Energi GothNet AB

Göteborg Energi Nät AB

Idrotts- och
föreningsnämnden/förvaltningen

Kulturnämnden/förvaltningen

Miljö- och
klimatnämnden/Miljöförvaltningen

Namnberedningen och GDA adresser

Nämnden för funktionsstöd

Räddningstjänsten Storgöteborg

Stadsfastighetsnämnden/förvaltningen

Stadsmiljönämnden/förvaltningen

Stadsområde 02 Centrum

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

Business Region Göteborg AB

Göteborgsregionen (GR)

Lantmäterimyndigheten

Länsstyrelsen

Västrafik AB

Sakägare

Utsänt enligt fastighetsförteckning

Övriga

Akademiska Hus

Göteborgs Stift

Göteborgs ornitologiska förening

Göteborgs spårvägar

Higab

Naturskyddsfören.i Gbg

Västfastigheter, Distrikt Göteborg

Göteborgs stad
stadsbyggnad@stadsbyggnad.goteborg.se

Förslag till planprogram för Linnéplatsen inom stadsdelen Annedal och Kommendantsängen, SBF-2023-00338, Göteborgs kommun, Västra Götalands län

Handlingar daterade i september 2024 för samråd enligt 5 kap. 11 § och plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap. 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen har tagit fram ett planprogram för att utreda och föreslå en helhetslösning för Linnéplatsens utveckling, med särskilt fokus på Lindholmsförbindelsens anslutning och entrén till Slottsskogen.

Utifrån planprogrammet och gällande översiktsplan är det tydligt att Linnéplatsen har en viktig roll i Göteborgs stadsutveckling och att en mängd olika intressen gör anspråk på marken.

Med bakgrund av detta ser Länsstyrelsen positivt på att kommunen i planprogrammet gör flera tydliga ställningstaganden kring vilka värden som ska prioriterats i utvecklingen av Linnéplatsen. Länsstyrelsen anser att programmets förslag stärker flera av platsens kulturmiljövärden, samtidigt som platsen utformas för att fungera som en större kollektivtrafiknod.

Länsstyrelsen saknar dock ställningstaganden och vägledning i frågor om dag- och skyfallshantering. Länsstyrelsen anser att frågorna med fördel kan hanterats i ett programskede.

Programmets syfte

I framtiden väntas Linnéplatsens funktion som bytespunkt och nod för kollektivtrafiken att öka i samband med genomförandet av Lindholmsförbindelsen. I området finns flera värdefulla miljöer för friluftslivet och kulturhistoria.

I planprogrammet redovisas en helhetslösning för hur Linnéplatsen kan utvecklas i samband med genomförandet av Lindholmsförbindelsen, med utgångspunkt i att skapa ett attraktivt och tillgängligt park- och stadsrum.

Planprogrammet kommer att utgöra underlag för projektet Lindholmsförbindelsen och kommande detaljplaner.

Länsstyrelsens tidigare beslut och yttranden i projektet

Länsstyrelsen tog beslut om betydande miljöpåverkan för Lindholmsförbindelsens järnvägsplan den 8 maj 2024 (dnr: 6920-2024), lämnade yttrande över samråd om lokalisering av ny spårväg på Linnéplatsen (2023-06-01, dnr: 9656-2023) samt yttrande gällande val av alternativ för Lindholmsförbindelsen - bro eller tunnel mellan Lindholmen och Stigberget i Göteborgs kommun (2020-09-03, dnr: 41731-2020).

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder redovisar Länsstyrelsens synpunkter vilka ska uppfyllas för att det antagna planförslaget inte ska riskera överprövning. Råd och synpunkter handlar om anvisningar för att planförslaget ska uppfylla lagstiftningens krav.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10 §

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna

- Riksintresse
- Mellankommunala frågor och regionala förhållanden
- Miljökvalitetsnormer (MKN)
- Strandskydd
- Hälsa och säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion

Länsstyrelsen anser att programförslaget riskerar att strida mot prövningsgrunden riksintresse, MKN vatten och samt hälsa och säkerhet.

Riksintresse

Kulturmiljövård

Länsstyrelsen bedömer att viktiga frågeställningar och utmaningar lyfts fram i planprogrammet, som handlar om att få ihop Linnéplatsen på ett funktionellt plan och att kulturmiljön stärks i området. Vidare identifierar programmet viktiga frågor som att tydligare knyta ihop Slottsskogen med Seminarieparken och därmed förstärka karaktären med park och institutioner i parkmiljö.

Det föreslås att Karlsrofältet ska utvecklas till att binda ihop Linnéplatsen med Änggården. I programförslaget framgår det inte vad denna utvecklig omfattar. För riksintresse för kulturmiljö har Karlsrofältet en viktig rumslig betydelse som en del i utformningen av Liljenbergs stadsplan för Änggården.

Programmet anger att samtliga åtgärder inom planområdet behöver ta ett tydligt och genomtänkt landskapsgrepp och följa framtagna gestaltungsprinciper. Utformningen av överdäckningen är en central fråga för den fortsatta processen och hur klimat och kulturmiljöfrågan ska mötas i en teknisk lösning som kan utformas med hänsyn till kulturmiljövården på platsen.

Länsstyrelsen anser att kommunen i det fortsatta arbetet behöver redovisa hur föreslagna åtgärder tillgodoser riksintresse för kulturmiljö.

Friluftsliv

Programförslagets påverkan på riksintresse för friluftsliv beskrivs inte särskilt i programmet. Länsstyrelsen anser att kommunen i nästa skede behöver beskriva hur föreslagna åtgärder tillgodoser riksintresset för friluftsliv.

För tråget och bytespunkten beskrivs huvudsakligen den visuella och upplevelsebaserade påverkan som kommer ske lokalt. Denna är viktig men Länsstyrelsen saknar en analys kring hur den direkta tillgängligheten till Slottsskogen troligen kommer att öka och vad en ökad användning samt potentiellt slitage av natur- och

kulturmiljöerna kan innebära för riksintresseområdets värden på längre sikt.

Vid utveckling av riksintresseområdets värden behöver enligt värdebeskrivningen noggranna avvägningar göras för utveckling av verksamheter i kanten på Slottsskogen. Programmets förslag med förstärkning av entréer och förtydligande av rumsbildning för parkmiljö, gaturum, bytespunkt för kollektivtrafik med mera är positiva utifrån orienterbarhet och tillgänglighet. Det skapar dock också fler anordningar och fysiska strukturerande element att förhålla sig till som kan påverka upplevelsen av hur det rörliga oorganiserade friluftslivet kan genomföras i och i anslutning till Slottsskogen. Det är även troligt att ytterligare kringanordningar och kommersiella inslag tillkommer som kan påverka detta ytterligare framöver.

Det är viktigt för friluftslivet att Slottsskogen som allmän stadspark fortsatt upplevs tillgänglig för alla när den omgivande entrémiljön förändras. Länsstyrelsen instämmer i programmets ambition att bytespunktens och trågets angränsning i parken bör ske så varsamt och integrerat som möjligt.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

MKN vatten

I underlaget beskrivs främst skyfallsåtgärder och i mindre utsträckning dagvattenåtgärder. Det finns en plan för en sammanhållen skyfallshantering men det beskrivs inte hur ett liknande tänk ska appliceras på dagvattenhanteringen. Göteborgs stad har en utvecklad metod för hur dagvatten i planer ska hanteras men det finns i planprogrammet inga hänvisningar till detta. Det finns inte heller några övergripande beskrivningar kring hur dagvattnet bör hanteras och renas. För att planprogrammet i nästa skede ska kunna vara vägledande för arbetet med detaljplaner behöver en fördjupning av dagvattenhanteringen inom området genomföras inom ramen för planprogrammet.

Generellt förespråkar Länsstyrelsen att så liten del av markområdena som möjligt ska hårdgöras och att växtlighet och träd ska lämnas för en ökad naturlig fördröjning.

Hälsa och säkerhet

Skyfall

Skyfallsfrågan är en stor utmaning i området. Redan idag föreligger risker med skyfall som framför allt ger framkomlighetsproblem. I och med att skyfallsvolymerna i området är stora krävs ett systemtänk som tar hänsyn till hur vattnet rör sig genom terrängen och fångar upp det där det finns bäst förutsättningar.

Det är positivt att ett program för området tas fram för att skapa en bättre förståelse för stadens strategi och hantering av skyfallsfrågan. Strategin för att skydda Lindholmsförbindelsen från skyfall är enligt förslaget skyfallsportar som ska stängas vid behov (val av alternativ framgår också). För att minska behovet av stängning behövs ytor för fördröjning. För området krävs även andra åtgärder för att minska mängden vatten på primära utryckningsvägar.

Länsstyrelsen delar stadens bedömning att enskilda åtgärder vid Linnéplatsen inte är tillräckliga utan att flera olika åtgärder krävs inom hela avrinningsområdet för att hantera risken. Vidare ser vi positivt på att ett arbete har påbörjats inom staden för att hantera frågan.

Länsstyrelsen ser fram emot att ta del av stadens fortsatta hantering av frågan.

Råd enligt PBL och MB

Förhållande till översiktsplanen

Länsstyrelsen bedömer att planprogrammet är förenligt med gällande översiktsplan.

Naturmiljö

Av planprogrammet framgår att bytespunkten och tråget ska placeras integrerat i parkmiljön. Länsstyrelsen anser att det bör klargöras i vilken utsträckning detta innebär ingrepp i den befintliga parkmiljön som ansluter till entréerna och spårvagnshållplatsen idag. Om ambitionen är att utöka grönskan och parkmiljön i det befintliga gaturummet bör även detta klargöras i programbeskrivningen för att ge vägledning till kommande detaljplanering. I programbeskrivningen anges att

Lindholmsförbindelsen kommer att ge negativa konsekvenser för befintliga träd men att exakt påverkan, vilka träd som går att flytta och eventuell kompensation behöver utredas i projekt Lindholmsförbindelsen och detaljplan för Lindholmsförbindelsen.

Trädinventeringar beskrivs ha tagits fram inom ramen för arbetet med kulturresevat Slotsskogen och projekt Lindholmsförbindelsen.

För att planprogrammet ska vara vägledande för projektet och detaljplanen rekommenderas att det utifrån det kunskapsunderlag som finns, tydliggörs vilka delar som bör planläggas som park och vägleda hur värdefulla träd och Naturhistoriska museet kan eller bör skyddas.

Synpunkter enligt annan lagstiftning

Vattenverksamhet

Flertalet av de åtgärder som planeras för skyfallshantering kan innebära vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken. Vattenverksamheter är antingen anmälningspliktiga hos länsstyrelsen eller tillståndspliktiga hos mark- och miljödomstolen.

Avslutningsvis vill Länsstyrelsen informera om att åtgärder som utförs för att skydda mot vatten med avsikt att varaktigt öka en fastighets lämplighet för till exempel bebyggelse kan innebära markavvattning enligt 11 kap. miljöbalken. Att anlägga en vall eller annan anläggning i eller vid vattenområde som skydd mot vatten kan därför innebära markavvattning. Frågan att utreda om det krävs åtgärder som innebär markavvattning och vilka fastigheter som är berörda, bör prioriteras i det fortsatta planarbetet och Länsstyrelsen rekommenderar att detta redovisas i kommande planhandling.

I Västra Götalands län är markavvattning förbjuden och om så avses utföras krävs dispens och tillstånd från Länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Enligt 5 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900) ska kommunen undersöka om ett genomförande av planprogrammet innebär betydande miljöpåverkan. Boverket ger mer vägledning om detta på sin hemsida: [Program till detaljplan - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

De som medverkat i beslutet

Företrädare för samhälls-, miljöskydd-, vatten och naturavdelningen har bidragit till beredningen av detta yttrande. Yttrandet har beslutats av planhandläggare Zilka Cosic med planhandläggare Erik Söderström som föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Länsstyrelsen/

Naturavdelningen – Elin Carlsson

Miljöskyddsavdelningen – Robert Jalvin

Samhällsavdelningen – Rebecka Thorwaldsdotter, Lena Emanuelsson och Andreas Åman

Vattenavdelningen – Josefin Dannerstedt

FC Plan och bygg – Nina Kiani Janson